

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KSA/SPPA	Strana:	1 / 4
Název předmětu:	Společenskovědní paradigmatata - S16		
Akademický rok:	2018/2019	Tisknuto:	18.08.2019 18:58

Pracoviště / Zkratka	KSA / SPPA			Akademický rok	2018/2019
Název	Společenskovědní paradigmatata - S16			Způsob zakončení	Kolokvium
Název dlouhý	Společenskovědní paradigmatata				
Akreditováno/Kredity	Ano, 4 Kred.			Forma zakončení	Kombinovaná
Rozsah hodin	Přednáška 1 [HOD/TYD] Seminář 1 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	NE
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	NE
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Zimní semestr	0 / -	8 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Zimní, Letní
Vyučovací jazyk	Čeština			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ano				
Hodnotící stupnice	S\N				
Hod. v komb. formě studia					
Automat. uzn. záp. před zk.	Ne				
Periodicita					
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	KSA/SPPA1				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Kurz vysvětluje Kuhnův koncept vědeckého paradigmatu, zdůrazňuje multiparadigmatický charakter sociálních věd a věnuje se základním paradigmatům společenských věd počínaje marxismem a freudismem přes kulturní relativismus, sociální konstruktivismus, strukturalismus, poststrukturalismus, až k genderovým a multikulturním přístupům.

Požadavky na studenta

Kolokvium můžete absolvovat po udělení zápočtu za schválenou písemnou práci. Kolokvium má ústní formu - jeho součástí je obhajoba písemné práce a zodpovězení další otázky vycházející z obsahu předmětu.

Podmínky pro vypracování písemné práce:

1. Práce bude odevzdána nejméně 10 dní před zkouškou, nejpozději však 15. 1. 2019. Termín nebude prodloužen! Práce lze odevzdávat od 4. 12. 2018. Pokud bude práce vrácena k opravě, je termín odevzdání prodloužen do 22. 1. 2019.
2. Práce bude mít velikost nejméně 9000 znaků, ne však více než 12000 znaků (vč. mezer). Do rozsahu se počítá pouze čistý text bez seznamu literatury, poznámek pod čarou či titulní stranou.
3. Práci odevzdávejte skrze "Semestrální práce" v IS STAG ve formátu docx, doc nebo rtf. Neodevzdávejte práci ve formátu pdf (nelze zjistit počet znaků), ani v odt (bývá problém s otevřením souboru). Nemáte-li textový editor Word, můžete si jej zdarma stáhnout ze stránek univerzity. Dokument bude mít v názvu vaše příjmení!
4. Zvolíte si téma, kterému byla věnována některá z přednášek - může jít i o dílčí problematiku z přednášky. Zvolené téma uvedete jako název práce a budete se jím v práci skutečně zabývat! Nejste-li si jisti volbou tématu, konzultujte jej se mnou.
5. K vypracování práce použijete 1 až 2 knihy ze seznamu doporučené literatury. Jiný titul můžete zvolit pouze po konzultaci se mnou.
6. V práci zhodnotíte vybranou literaturu za použití vlastních názorů podepřených argumentací (viz následující bod). Práce nemá mít formu výpisků z knihy. V práci neuvádějte životopisné údaje o zvolených autorech, nebudou je počítat do rozsahu práce. Stejně tak nepočítám do rozsahu práce výpisky z mých přednášek, pokud by se v práci objevily.
7. Za vlastní názor nepovažuji vyjádření typu "já si myslím", pokud není podepřeno dalšími argumenty a zhodnocením. Vlastní názor musí být postaven na intelektuální (akademické) argumentaci, nestačí se opírat jen o morální přesvědčení. Ideální je podpořit své teze konkrétními příklady.
8. Práce bude obsahovat seznam použité literatury a nejméně 3 přímé citáty z této literatury, řádně označené uvozovkami a

opatřené bibliografickým údajem (vč. čísla stránky, ze které citujete a jméno autora citace). Použijete-li knihu "Dějiny sociální a kulturní antropologie", musíte v textu semestrální práce i v seznamu použité literatury uvést, které konkrétní autory a statě z knihy jste použili. Pokud např. použijete stat' "Růst kultury" od Benedictové, odkazujete na ni následujícím způsobem: za citací je uvedeno (Benedictová: 1996, číslo stránky, ze které citujete). V seznamu literatury pak napíšete Benedictová, R. (1996). "Růst kultury". In Soukup, V. Dějiny sociální a kulturní antropologie. Praha: Karolinum.

9. Zvolené citáty musí charakterizovat povahu fenoménů, které kniha popisuje. Do seznamu citací nejsou započítávány obecné definice, řečnické otázky, historické údaje, tvrzení obecně známého či popisného charakteru typu "roční příjem z těchto návštěv dosahoval až 400 liber, což znamená překvapivě vysoký počet 96 000 návštěv za rok" atp.

9. Při nesplnění jakéhokoli z výše uvedených bodů práci vrátím. Důvodem k vrácení práce je i nadměrný počet pravopisných chyb, překlepů či nesmyslů, které vznikly na základě automatických oprav pravopisu - ty doporučuji vypnout. Vracená práce bude muset být dopracována, resp. vypracována nová na jiné téma - při volbě tématu, které nesouvisí s kurzem.

10. Bude-li práce vykazovat známky plagiátorství, nebude za ni udělen zápočet a autor bude muset předmět znovu absolvovat v následujícím akademickém roce. Za plagiát je považována taková práce, kde budou nepřiznané citace z jiných zdrojů, či která se bude obsahem, způsobem argumentace a výběrem citací nápadně podobat jiným pracím. Mezi plagiáty se počítají i autoplagiáty - tedy odevzdání textu, který zcela či z velké části vychází z práce, kterou jste odevzdali již v jiném předmětu.

Obsah

1. Úvodní přednáška

Seznámení s obsahem kurzu.

2. Paradigma

Kuhnovské pojetí paradigmatu ve vědě. Paradigma ve společenských vědách - Giddens. Příklady paradigmat.

3. Marxismus a teorie odcizení

Marxova teze odcizení jedince skrze vyvlastnění výrobních prostředků.

4. Freudismus

Freudovská struktura osobnosti. Pokus o syntézu freudismu a marxismu v kritické teorii Frankfurtské školy.

5. Kulturní relativismus

Evolucionismus, sociální darwinismus a na nich postavené rasistické a etnocentrické teze. Jejich kritika v tezích kulturního relativismu. Sapir-Whorfova hypotéza.

6. Strukturalismus a jeho kritika

De Saussurova koncepce jazyka. Strukturalismus Leviho-Strausse. Derridova kritika Leviho-Strausse.

7. Dekonstruktivismus

Příklady dekonstrukce - dekonstrukce opozice příroda/kultura.

8. Sociální konstrukce reality

Základní teze Bergera a Luckmanna. Příklady sociálního konstruktivismu - sociální konstrukce času.

9. Sociální konstrukce a gender.

Gender - sociální konstrukce pohlaví.

10. Jinakost I

Jinakost v kulturní antropologii. Načirema. Todorov - přístupy k jinakosti. Jinakost přírodních národů - iniciační rituály.

11. Jinakost II

Jinakost v moderní kultuře a její normalizace - Foucault.

12. Multikulturalismus

Multikulturalismus v sociálních vědách - Fay.

Literatura:

Berger, P. L., Luckmann, T.: Sociální konstrukce reality, CDK, 1999

Eliade, M.: Mýtus o věčném návratu, ISE, 1993

Fay, B.: Současná filosofie sociálních věd, SLON, 2002

Feyerabend, P. K.: Tři dialogy o vědě, Vesmír, 1999 (první dialog není nutno číst)

Foucault, M.: Dějiny šílenství, Nakladatelství Lidové noviny, 1993

Foucault, M.: Dohlížet a trestat, Dauphin, 2000

Freud, S.: O člověku a kultuře, Odeon, 1990

Freud, S.: Spisy, 1997 a 1998

Gould, St. J.: Jak neměřit člověka, NLN, 1997

- Komárek, S.: Lidská přirozenost, Vesmír, 1998
 Komárek, S.: Příroda a kultura, Vesmír, 2000
 Kuhn, T. S.: Struktura vědeckých revolucí, ISE, 1997
 Marx, K.: Odcizení a emancipace člověka, stať Odcizená práce Mladá fronta, 1967
 Mead, G. H.: Mysl, Já a společnost. Praha : Portál, 2017.
 Renzetti, C. - Curan, D: Ženy, muži a společnost. Karolinum 2003.
 Saussure, F.: Kurs obecné lingvistiky, Academia, 1996
 Soukup, V.: Dějiny sociální a kulturní antropologie, Karolinum, 1996 - pouze kapitola "Antropologové o kultuře" - není v 1. vydání knihy! (pokud použijete tuto knihu, uveďte v literatuře, které autory a statě konkrétně citujete)
 Todorov, T.: Dobyť Ameriky: Problém Druhého, Mladá fronta, 1996
 časopis Aspekt - k problematice genderu

Předpoklady - další informace k podmíněnosti studia předmětu

Bez předchozích předpokladů.

Získané způsobilosti

Vyjmenovat, popsat, porovnat, vysvětlit jednotlivá společenskovední paradigmatata. Interpretovat a analyzovat jejich teze, aplikovat je na konkrétní sociálněvědní problematiku, oponovat jejich myšlenkám.

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Mgr. Martin Fafejta, Ph.D.
- **Přednášející:** Mgr. Martin Fafejta, Ph.D.
- **Vede seminář:** Mgr. Martin Fafejta, Ph.D.

Literatura

- **Základní:** Todorov, T.: *Dobyť Ameriky: Problém Druhého. Praha: Mladá fronta 1996.*
- **Základní:** Berger, P.L., Luckmann, T.: *Sociální konstrukce reality. Brno: CDK 1999.*
- **Základní:** Fay, B. *Současná filosofie sociálních věd. Multikulturní přístup.* Praha: SLON, 2002.
- **Základní:** Kuhn, T.S.: *Struktura vědeckých revolucí. Praha: Oikymen 1997.*
- **Doporučená:** *časopis Aspekt - k problematice genderu.*
- **Doporučená:** Soukup, V.: *Dějiny sociální a kulturní antropologie, Karolinum, 1996 - pouze kapitola "Antropologové o kultuře" - není v 1. vydání knihy! (pokud použijete tuto knihu, uveďte v literatuře, které autory a statě konkrétně citujete).*
- **Doporučená:** Foucault, M.: *Dějiny šílenství, Nakladatelství Lidové noviny, 1993.*
- **Doporučená:** Foucault, M.: *Dohlížet a trestat, Dauphin, 2000.*
- **Doporučená:** Gould, St. J.: *Jak neměřit člověka, NLN, 1997.*
- **Doporučená:** Le Goff, J.: *Kultura středověké Evropy, Odeon, 1991.*
- **Doporučená:** Saussure, F.: *Kurs obecné lingvistiky, Academia, 1996.*
- **Doporučená:** Komárek, S.: *Lidská přirozenost, Vesmír, 1998.*
- **Doporučená:** Eliade, M.: *Mýtus o věčném návratu, ISE, 1993.*
- **Doporučená:** Freud, S.: *O člověku a kultuře, Odeon, 1990.*
- **Doporučená:** Marx, K.: *Odcizení a emancipace člověka, Mladá fronta, 1967.*
- **Doporučená:** Komárek, S.: *Příroda a kultura. Praha 2000.*
- **Doporučená:** Freud, S.: *Spisy, 1997 a 1998.*
- **Doporučená:** Feyerabend, P. K.: *Tři dialogy o vědě, Vesmír, 1999 - první dialog není nutno číst.*
- **Doporučená:** Renzetti, C. a Curan, D.: *Ženy, muži a společnost. Karolinum 2003.*

Vyučovací metody

- Přednášení
- Dialogická (diskuze, rozhovor, brainstorming)

Hodnotící metody

Známkou
 Ústní zkouška
 Esej
 Seminární práce

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Geografie	Bakalářský	Prezenční	Sociologie	1	2016	2018	Povinně volitelné předměty	B	2	
Humanitní studia	Bakalářský	Prezenční	Kulturní antropologie	1	2017	2018	Povinně volitelné předměty - Metodologicko-výzkumný modul	B	2	
Humanitní studia	Bakalářský	Prezenční	Kulturní antropologie	1	2017	2018	Povinně volitelné předměty - Metodologicko-výzkumný modul	B	2	
Humanitní studia	Bakalářský	Prezenční	Sociologie	1	2016	2018	Povinně volitelné předměty	B	2	